

2020-yil yanvar-fevral oyida O'zbekiston Respublikasida xizmatlar sohasining rivojlanishi

Jamiyatning rivojlanishi hamda ishlab chiqarish kuchlarining o'sishi bilan, xizmatlar sohasining muayyan rivojlanishi yuz beradi. Hozirda bu sohada ish bilan bandlikning oshishi, mehnatni texnik jihozlanishining o'sishi, ilg'or texnologiyalarning joriy etilishi kuzatilmoqda.

Zamonaviy iqtisodiyotda xizmatlar sohasining o'rnini, mazkur sohada iqtisodiy o'sishning asosiy omillari, aynan, yangi ilmiy bilimlar, aqliy kapital, axborot texnologiyalari, moliya sektori xizmatlari, konsalting va boshqalar shakllanishi bilan izohlanadi.

2020-yil yanvar-fevral oylarida xizmatlar sohasining asosiy ko'rsatkichlari

Dastlabki ma'lumotlar

Xizmatlar sohasining jadal o'sishi yangi faoliyat turlari va investitsion imkoniyatlarning paydo bo'lishi bilan bog'liqdir. Bugungi kunda kredit-moliyaviy, axborot, telekommunikatsiya, tibbiy, intellektual va ko'ngilochar xizmatlar bozorlari rivojlanmoqda.

Xizmatlar sohasi — bu korxonalar, tashkilotlar, shuningdek jismoniy shaxslar tomonidan ko'rsatiladigan turli xil turdagi xizmatlar, ishlab chiqarishni o'z ichiga olgan umumlashtirilgan toifadir. Ushbu sohani ko'pincha rivojlangan zamonaviy infratuzilma tufayli sanoatdan keyingi iqtisodiy tuzilma tarzida ko'riladi.

Mazkur soha xalqaro korporatsiyalar, banklar, aviakompaniyalar, kompyuter markazlari, telekommunikatsiyalar, sug'urta, yuridik va konsalting firmalari, davlat va nodavlat tashkilotlari, shuningdek, notijorat tashkilotlarni qamrab oladi.

**2020-yil 1-mart holatiga ko'ra,
xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan
korxona va tashkilotlar to'g'risida ma'lumot**
(fermer va dehqon xo'jaliklaridan tashqari)

Xizmatlar sohasida faoliyat
ko'rsatayotgan korxona va
tashkilotlar soni

20 343
birlik

Ularning umumiy
sonidagi ulushi

64,3 %

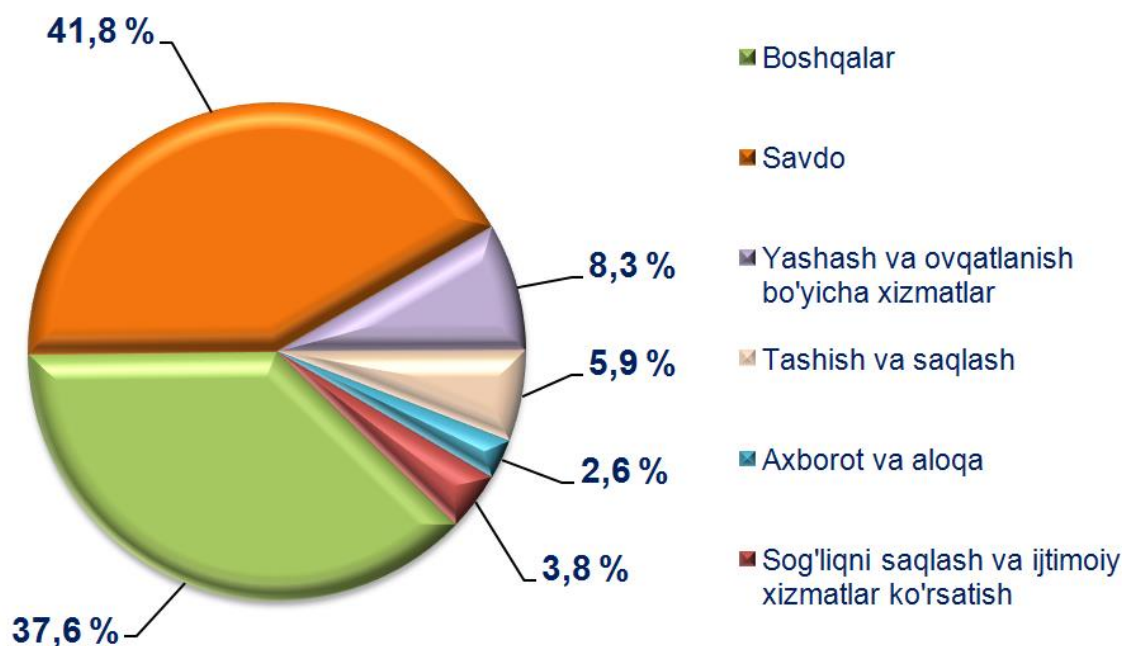
O'tgan yilning shu davriga
nisbatan o'sish sur'atlari

110,0 %

Dastlabki ma'lumotlar

2020-yil 1-mart holatiga xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlarning soni 20,3 mingtaga yetdi yoki ularning umumiy sonining 64,3 % ini tashkil etdi. 2019-yilning shu davriga nisbatan ularning o'sishi 10,0 % ga oshdi.

**2020-yil 1-mart holatiga, xizmatlar sohasida
faoliyat ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlarning
iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha tarkibi, % da
(fermer va dehqon xo'jaliklaridan tashqari)**

Xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlar tarkibida savdo faoliyati bilan shug'ullanuvchi korxona va tashkilotlar yuqori ulushni (41,8 %) egallaydi.

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmat ko'rsatuvchi korxona va tashkilotlarning ulushi 8,3 % ni tashkil etdi.

Xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlar tarkibida tashish va saqlash faoliyati bilan shug'ullanuvchi korxona va tashkilotlarning ulushi 5,9 % ga yetdi.

Axborot va aloqa faoliyati bilan shug'ullanuvchi korxona va tashkilotlarning jami xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlar tarkibidagi ulushi 2,6 % ga teng bo'ldi.

Dastlabki ma'lumotlar

Sog'liqni saqlash, shuningdek, ijtimoiy xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlarning ulushi 3,8 % ni tashkil etdi.

Ma'lumot uchun: 2019-yil 1-mart holatiga, xizmatlar sohasida 18,5 mingta korxona va tashkilotlar faoliyat ko'rsatgan. Ularning umumiy tarkibida savdo xizmatlari - 40,5 %, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar - 7,3 %, tashish va saqlash - 6,1 %, axborot va aloqa - 3,0 %, sog'liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish - 3,6 %, boshqa turlar - 39,5 % ni tashkil etgan.

Hozirgi kunda xizmatlar sohasi xizmatlarning tabiati, ularning maqsadi, faoliyat turlari va xizmat ko'rsatish jarayonlarining o'ziga xos xususiyatlari tufayli turli xil funktsiyalarga, manbalarga, ulanishlarga ega bo'lgan murakkab, o'ziga xos ijtimoiy-iqtisodiy tizimdir.

Ishlab chiqarilgan xizmatlarning asosiy ko'rsatkichlari

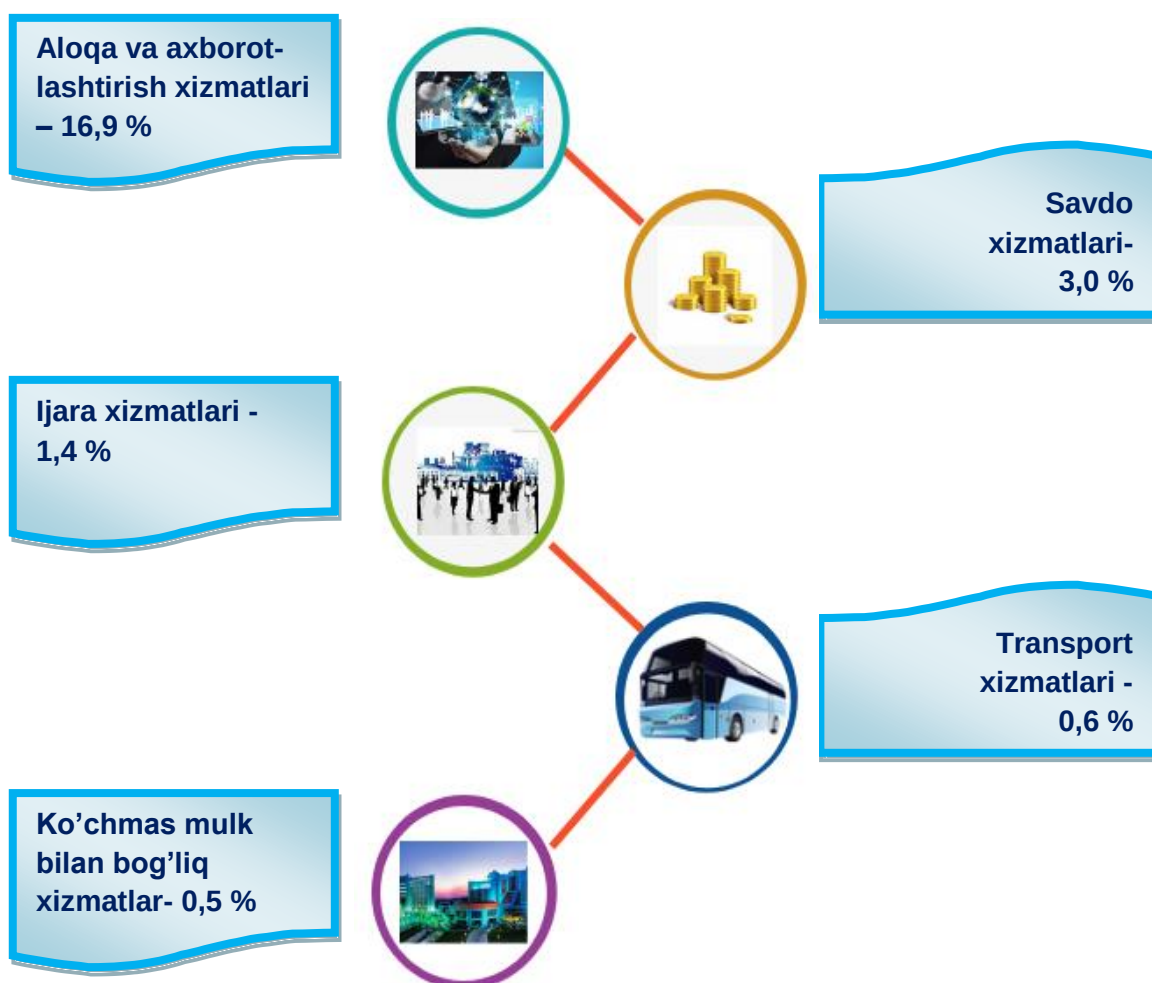
Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2020-yil yanvar-fevral oylarida ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 1 682,4 mlrd. so'mga yetdi. Uning nominal hajmi 322,4 mlrd. so'mga oshdi.

Taqqoslama ekvivalentda, o'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'ati 110,4 % ni tashkil etdi.

Dastlabki ma'lumotlar

Ko'rsatilgan bozor xizmatlari jami hajmining o'sishidagi asosiy omil aloqa va axborotlashtirish xizmatlari 16,9 %, savdo xizmatlari 3,0 %, ijara xizmatlari 1,4 %, transport xizmatlari 0,6 %, ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlar 0,5 % ga o'sishi hisoblanadi.

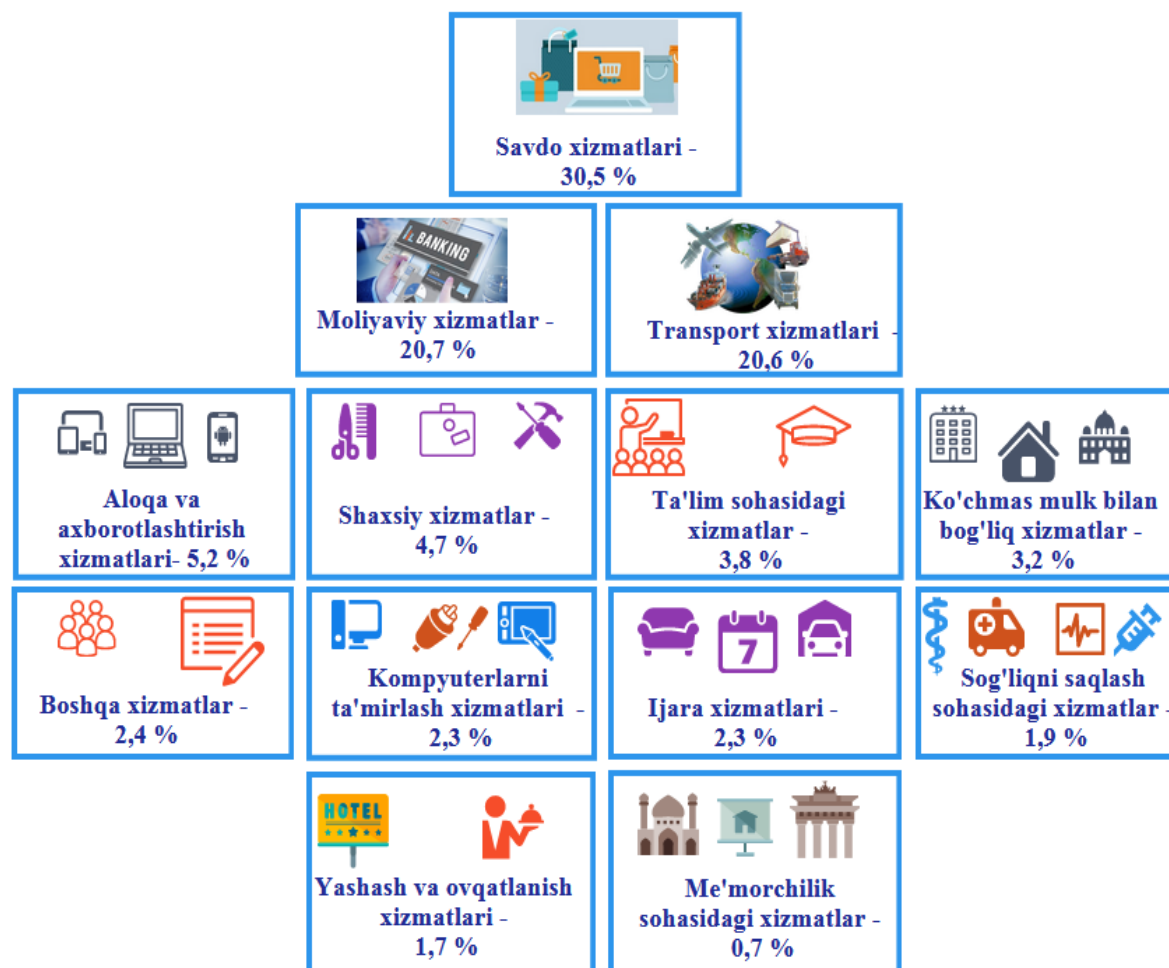
Ko'rsatilgan bozor xizmatlari umumiy hajmining o'sishiga, xizmat turlari bo'yicha mutloq ta'siri, % da

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan bozor xizmatlari tarkibida eng katta ulushni Savdo xizmatlar egallaydi. Shunday qilib, 2020-yil yanvar-fevral oylarida ularning ulushi 30,5 % ni tashkil etdi. Shu bilan birga, yuqori ko'rsatkichlar moliyaviy xizmatlar (20,7 %), transport xizmatlari (20,6 %), aloqa va axborotlashtirish xizmatlari bo'yicha (5,2 %) qayd etildi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan bozor xizmatlarining tarkibi, % da (2020-yil yanvar-fevral oylarida)

Me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar hajmining bir oz oshishi kuzatildi, ularning ulushi atigi 0,7 % ga yetdi. Shuningdek, yashash va ovqatlanish sohasidagi xizmatlar - 1,7 %, sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar - 1,9 %, ijara xizmatlari - 2,3 %, shu bilan birga, kompyuterlarni ta'mirlash xizmatlari - 2,3 % ni tashkil etib, ularning jami xizmatlar tarkibidagi ulushlari nisbatan past ekanligi qayd etildi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ishlab chiqarilgan xizmatlarning asosiy ko'rsatkichlari (2020-yil yanvar-fevral oylarida)

	Hajmi, mlrd. so'm	O'tgan yilga nisbatan o'sish sur'ati, %
Xizmatlar - jami	1 682,4	110,4
shu jumladan:		
Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari	87,7	114,8
Moliyaviy xizmatlar	348,4	141,8
Transport xizmatlari	345,8	101,1
shu jumladan:		
avtotransport xizmatlari	336,5	101,0
Yashash va ovqatlanish xizmatlari	27,8	101,2
Savdo xizmatlari	513,6	105,4
Ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlar	54,4	106,6
Ta'lim sohasidagi xizmatlar	63,9	108,1
Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar	32,6	100,4
Ijara xizmatlari	38,9	103,2
Kompyuter va maishiy tovarlarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlar	38,9	102,7
Shaxsiy xizmatlar	78,4	99,4
Me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar	11,7	89,8
Boshqa xizmatlar	40,3	102,3

Innovatsion texnologiyalarni joriy etish va an'anaviy xizmatlarni rivojlantirish bo'yicha aniq maqsadli kompleks chora-tadbirlarni amalga oshirish ishlab chiqarilgan bozor xizmatlari hajmini oshishiga olib keladi.

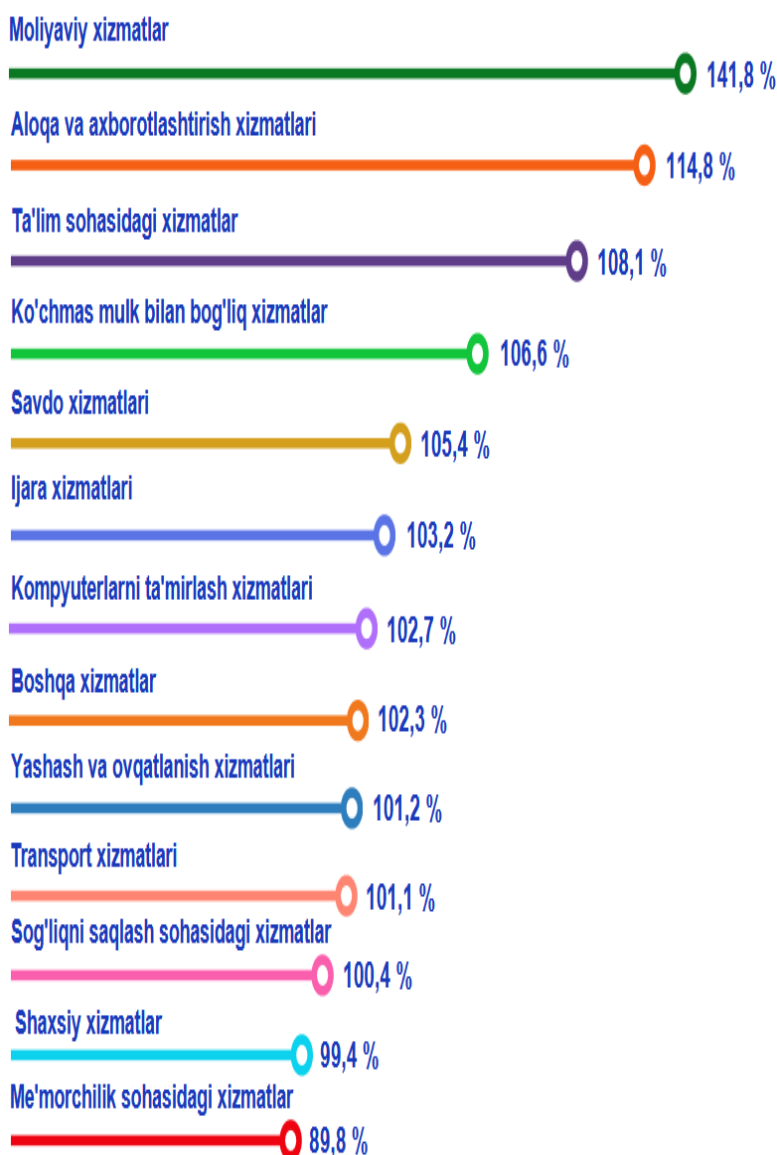
Dastlabki ma'lumotlar

Davlatning iqtisodiy siyosatida axborot va aloqa xizmatlari (mobil aloqa, Internet, raqamli televidenie va boshqalar) kabi zamonaviy xizmat turlarini, shuningdek zamonaviy moliyaviy xizmat turlarini (bank xizmatlari, lizing, sug'urta, audit, konsalting va boshqalar) rivojlantirish alohida ahamiyatga ega.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan bozor xizmatlarining o'sish sur'atlari, 2019-yil yanvar-fevral oyiga nisbatan % da (2020-yil yanvar-fevral oylarida)

Eng yuqori o'sish sur'atlari moliyaviy xizmatlar (141,8 %), aloqa va axborotlashtirish xizmatlari (114,8 %), ta'lim sohasidagi xizmatlar (108,1 %) shuningdek, ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlarda (106,6 %), qayd etildi.

Nisbatan yuqori bo'lmagan o'sish me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar (89,8 %), shaxsiy xizmatlar (99,4 %), sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlarda (100,4 %) kuzatildi.

Savdo - bu tovarlarning aylanishini, ularning ishlab chiqarish sohasidan iste'mol sohasiga o'tishini ta'minlaydigan iqtisodiyot sohasidir. Ma'lum bir davlat ichida savdo tovarlarini zarur iste'molchiga yetkazib berish vazifasini bajaradi. U ulgurji va chakana savdoga bo'linadi.

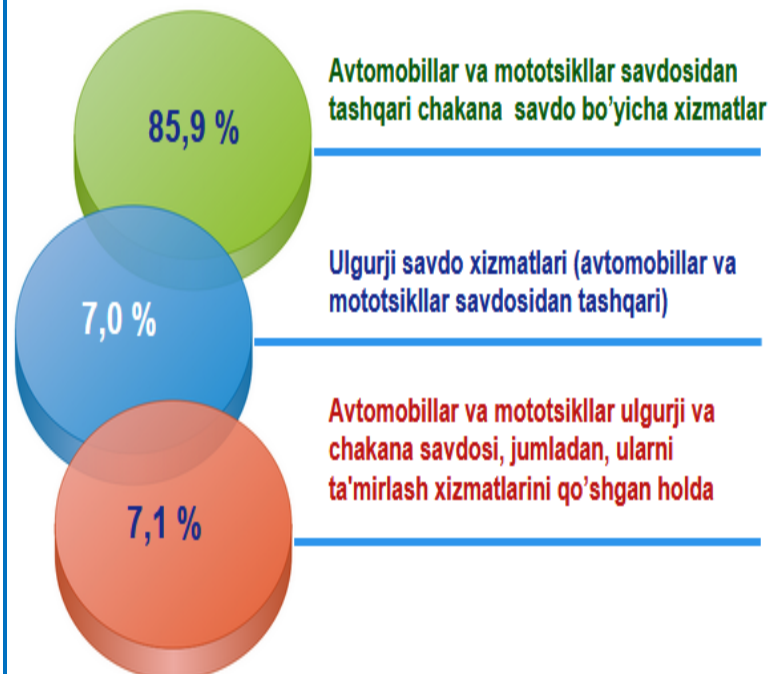
2020-yil yanvar-fevral oylarida ko'rsatilgan bozor xizmatlari umumiy hajmidagi savdo xizmatlarining ulushi 30,5 % ni tashkil etib, bu 513,6 mlrd. so'mga teng bo'ldi.

O'tgan yilning shu davriga nisbatan savdo xizmatlari hajmi 80,5 mlrd. so'mga oshdi.

Savdo xizmatlari tarkibi, % da (2020-yil yanvar-fevral oylarida)

Chakana savdo xizmatlari umumiy savdo xizmatlari hajmining qariyb to'rt-dan uch qismiga aniqrog'i 85,9 % ga to'g'ri keladi.

2020-yil yanvar-fevral oyida ulgurji savdo xizmatlarining ulushi (avtomobillar va mototsikllar savdosidan tashqari) 7,0 % ga yetdi.

Avtomobillar va mototsikllarning ulgurji va chakana savdosi bo'yicha xizmatlar, jumladan, avtomobillar va mototsikllarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlarni qo'shgan holda, savdo xizmatlarining umumiy hajmidagi ulushi 7,1 % ni tashkil etdi.

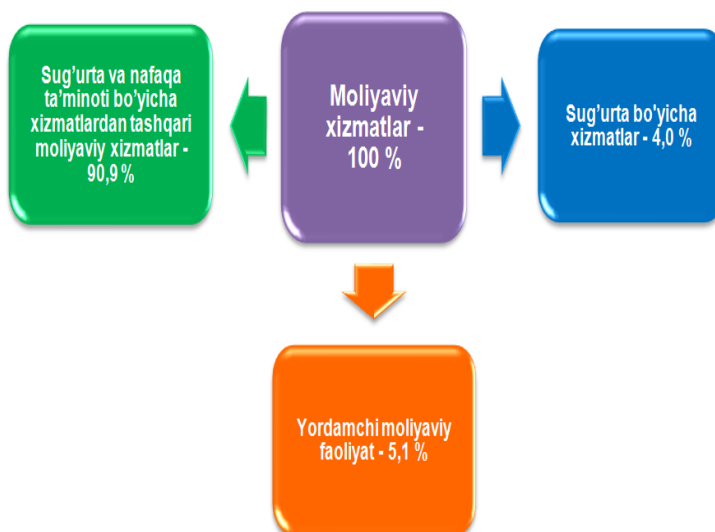
Zamonaviy bank xizmatlarini taqdim etish uchun shart-sharoitlar yaratishda, innovatsion bank texnologiyalarining joriy etilishi orqali chakana xizmatlarni ko'rsatishga ixtisoslashgan "raqamli" banklar va ularning bo'linmalari faoliyatini tashkil etish, masofadan turib bank xizmatlarini takomillashtirish va to'lov tizimini yanada rivojlantirish, moliyaviy xizmatlarning jadal rivojlanishiga xizmat qilmoqda.

Moliyaviy xizmatlar (2020-yil yanvar-fevral oylarida)

2020-yil yanvar-fevral oylarida moliyaviy xizmatlar hajmi 348,4 mlrd. so'mga teng bo'lib, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 117,9 mlrd. so'mga oshdi. Moliyaviy xizmatlarning o'sishi 41,8 % ni tashkil etdi.

Moliyaviy xizmatlar umumiy hajmida sug'urta va nafaqa ta'minoti bo'yicha xizmatlardan tashqari moliyaviy xizmatlarning ulushi 90,9 % ni tashkil etadi. Joriy davrda sug'urta xizmatlarining ulushi 4,0 % oralig'ida qayd etildi.

Moliyaviy va sug'urtalash xizmatlariga nisbatan yordamchi xizmatlarning umumiy moliyaviy xizmatlar hajmidagi ulushi yuqori salmoqqa ega emas va u 5,1 % ni tashkil etadi.

Moliyaviy xizmatlar hajmi, moliyaviy vositachilik hisobidan olingan foizli daromadlar hajmi (xizmatlar uchun belgilangan to'lovlar miqdorida), shuningdek moliya muassasasi tomonidan ssuda berish yoki depozitni saqlash bo'yicha xizmatlari uchun to'lanadigan haq hisobiga ko'ra olinadi.

Bugungi kunda jahon iqtisodiyotida, kompyuter va telekommunikatsiya texnologiyalari dasturiy ta'minotini ishlab chiqish hamda keng interfaol xizmatlarni taqdim etishni o'z ichiga olgan axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) sektori tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda. Rivojlangan davlatlar tajribasi shuni ko'rsatadiki, AKT rivojlanishi mamlakatning raqobatbardoshlik darajasiga bevosita ta'sir qiladi, sizga katta hajmdagi ma'lumotlarni to'plash va umumlashtirishga imkon beradi, strategik darajada boshqaruv uchun katta imkoniyatlar ochadi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari (2020-yil yanvar-fevral oylarida)

**Xizmatlar hajmi-
87,7 mlrd. so'm**

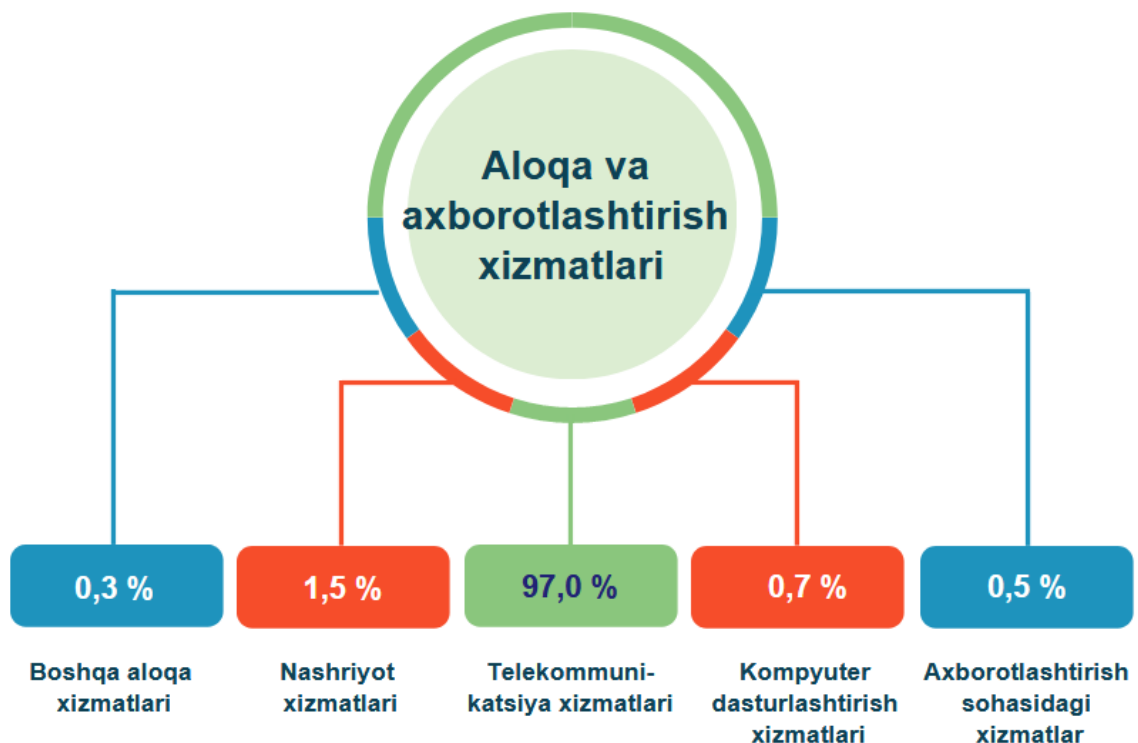
**2019- yil yanvar-fevral
oylariga nisbatan o'sish
sur'ati - 114,8 %**

**Xizmatlarning jami
hajmidagi ulushi - 5,2 %**

2020-yil yanvar-fevral oylarida aloqa va axborotlashtirish xizmatlari-ning hajmi 87,7 mlrd. so'm darajasida belgilandi. O'tgan yilning mos davriga nisbatan ushbu turdagi xizmatlarning o'sish sur'ati 114,8 % ga yetdi. Ko'rsatilgan bozor xizmatlari umumiy hajmidagi ulushi 5,2 % ni tashkil etdi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining tarkibi, % da (2020-yil yanvar-fevral oylarida)

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmida eng katta ulushni telekommunikatsiya xizmatlari (simli va mobil aloqa xizmatlari, Internet tarmog'i, yo'ldoshli aloqa xizmatlari va boshqalar) egallab, 97,0 % ni tashkil etdi.	Shuningdek, joriy davrda aloqa va axborotlashtirish xizmatlari umumiy hajmda kompyuter dasturlashtirish, maslahat berish xizmatlari va boshqa yordamchi xizmatlar - 0,7 %, nashriyotchilik xizmatlari – 1,5 %, axborot sohasidagi xizmatlar - 0,5 % va boshqa aloqa xizmatlari - 0,3 % ni tashkil etdi.

Ta'lim tizimining rivojlanishi O'zbekistondagi eng muhim ustuvor vazifalardan biri hisoblanadi. Bu sohada amalga oshirilayotgan tub islohotlar, avvalo, inson ongi va fikrlashidagi ijobiy o'zgarishlarni qo'llab-quvvatlaydi va uning ma'naviyatini yuksalishiga imkoniyat yaratadi.

Bugungi kunda o'quv jarayonining sifati va samaradorligini oshirishning muhim omili sifatida maktablarni zamonaviy laboratoriya uskunalari, kompyuter texnikasi, darsliklar va yangi avlod metodik materiallari bilan ta'minlashga alohida e'tibor qaratilmoqda.

2020-yil yanvar-fevral oylarida ta'lim sohasidagi xizmatlar hajmi 63,9 mlrd. so'mga yetib, bozor xizmatlari umumiy hajmidagi ulushi 3,8 % ni tashkil etdi. 2019-yil yanvar-fevral oylariga nisbatan o'sish sur'ati 108,1 % ni tashkil etdi.

Ta'lim sohasidagi xizmatlar

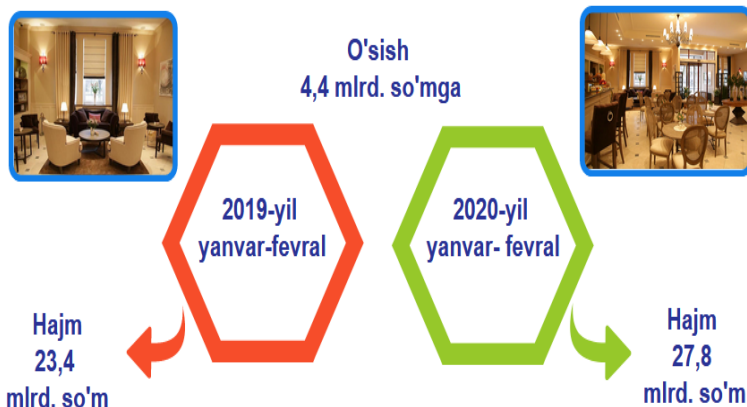

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar (2020-yil yanvar-fevral oylarida)

O'tgan yilning shu davriga nisbatan yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlarning o'sish sur'ati 101,2 % ni tashkil etdi, ularning hajmi esa 4,4 mlrd. so'mga oshdi va 27,8 mlrd. so'mga yetdi.

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar umumiy hajmda oziq-ovqat va ichimliklar bilan ta'minlash bo'yicha xizmatlarning ulushi 90,5 % bilan ustunlik qiladi.

2020-yil yanvar-fevral oylarida yashash bo'yicha xizmatlar ulushi 9,5 % ni tashkil etdi.

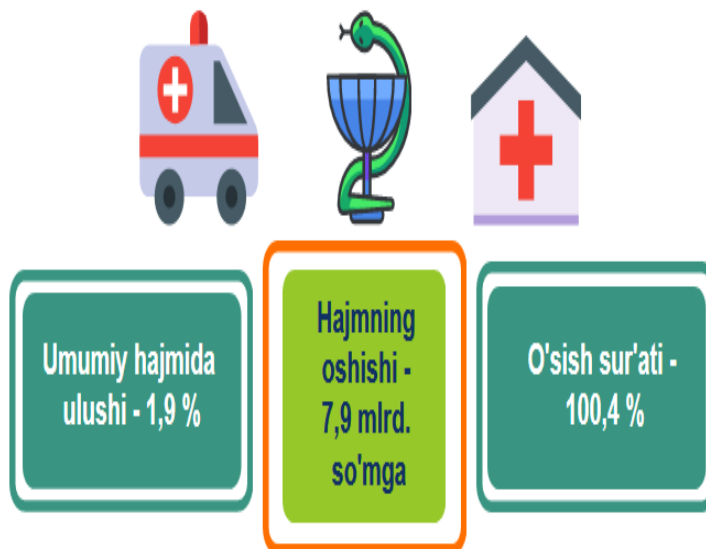
Sog'liqni saqlash tizimini yanada takomillashtirish, tibbiyot xodimlari mehnatini rag'batlantirish, zamonaviy texnologiyalar va davolash usullarini keng joriy etishga katta e'tibor qaratilmoqda.

Bugun respublikaning barcha hududlarida ixtisoslashtirilgan ilmiy va amaliy tibbiyot markazlarida kardiologiya, jarrohlik, ko'z mikroxirurgiyasi, urologiya, terapiya va tibbiy rehabilitatsiya, endokrinologiya, pulmonologiya va ftiziologiya, akusherlik va ginekologiya, pediatriya va boshqa sohalarda yuqori sifatli tibbiy xizmatlar ko'rsatilmoqda.

Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar (2020-yil yanvar-fevral oylarida)

2020-yil yanvar-fevral oylarida sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlarning hajmi 7,9 mlrd. so'mga oshdi va 32,6 mlrd. so'mga yetdi.

O'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'ati 100,4 % ni tashkil etdi.

Ma'lumki, xizmatlar sohasining rivojlanish darajasi aholining hududiy va ijtimoiy harakatchanligini, yangi xo'jalik hududlarini o'zlashtirish, ishlab chiqarish samaradorligini va moddiy mahsulotlar iste'molini oshirishni ta'minlaydi.

2020-yil yanvar-fevral oylarida aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 543,2 ming so'mga yetdi.

O'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'ati 108,4 % ni tashkil etdi.

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi - 543,2 ming so'm

2019-yil yanvar-fevral oylariga nisbatan

Dastlabki ma'lumotlar

Respublikada xizmatlar sohasining rivojlanishi aholining o'sib borayotgan to'lov qobiliyati va imtiyozlariga, xususan, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalangan holda, ayniqsa zamonaviy xizmat turlariga bo'lgan iste'molchilar talabini qondira oladigan kichik biznesning rivojlanishiga bog'liqdir.

Boshqacha qilib aytganda, bir tomondan, xizmatlarni ishlab chiqarish hajmiga uy xo'jaliklari daromadlari va imtiyozlar, xizmatlarga tariflar, boshqa tomondan - investitsiyalar, soliq, pul-kredit va davlat siyosati, ilmiy-texnik siyosat, shuningdek kichik biznesning rivojlanishi kabi omillar ta'sir qiladi.

Xizmatlar sohasi statistikasi bo'limi**71-230-82-63**